

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 19

QUYỂN THỨ 452

HỘI THỨ HAI

Phẩm

TẬP CẬN

Thứ 59

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu như thế, các Bồ-tát Ma-ha-tát làm sao tập gần không, làm sao vào Không tam-ma-địa? Làm sao tập gần vô tướng, làm sao vào Vô tướng tam-ma-địa? Làm sao tập gần vô nguyện, làm sao vào Vô nguyện tam-ma-địa? Làm sao tập gần bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, làm sao tu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi? Làm sao tập gần Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, làm sao tu Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu như thế, các Bồ-tát Ma-ha-tát nên quán sắc không, nên quán thọ tướng hành thức không. Nên quán nhãn xứ cho đến ý xứ không. Nên quán sắc xứ cho đến pháp xứ không. Nên quán nhãn giới cho đến ý giới không. Nên quán sắc giới cho đến pháp giới không. Nên quán nhãn thức giới cho đến ý thức giới không. Nên quán nhãn xúc cho đến ý xúc không. Nên quán nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ không.

Nên quán địa giới cho đến thức giới không. Nên quán vô minh cho đến lão tử không. Nên quán Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa không. Nên quán nội không cho đến vô tánh tự tánh không không. Nên quán chơn như cho đến bất tư nghì giới không. Nên quán khổ tập diệt đạo thánh đế không.

Nên quán bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định không. Nên quán tám giải thoát cho đến mười bốn xứ không. Nên quán bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi không. Nên quán không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn không. Nên quán Tam thừa Bồ-tát thập địa không. Nên quán đà-la-ni môn, tam-ma-địa không. Nên quán năm nhãn, sáu thần thông không.

Nên quán Phật mười lục cho đến mười tám pháp Phật bất cộng không. Nên quán ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi tùy hảo không. Nên quán pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả không. Nên quán nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không. Nên quán quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề không. Nên quán tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát không. Nên quán chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề không.

Nên quán pháp hữu lậu, vô lậu không. Nên quán pháp thế gian, xuất thế gian không. Nên quán pháp hữu vi, vô vi không. Nên quán pháp quá khứ, vị lai, hiện tại không. Nên quán pháp thiện, bất thiện, vô ký không. Nên quán pháp cõi Dục, cõi Sắc, cõi Vô sắc không.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi khởi quán đây chẳng cho tâm loạn. Nếu tâm chẳng loạn thời chẳng thấy pháp. Nếu chẳng thấy pháp thời chẳng tác chứng. Sở dĩ vì sao?

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khéo học các pháp tự tướng đều không. Không pháp khá tăng, không pháp khá giảm, nên đối các pháp chẳng thấy chứng. Vì có sao?

Thiện Hiện! Ở trong thắng nghĩa đế, tất cả pháp năng chứng, sở chứng, chỗ chứng, thời chứng

và do đây chúng, hoặc hợp hoặc ly đều bất khả đắc, bất khả kiến vậy.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Như Phật đã nói, các Bồ-tát Ma-ha-tát nên quán pháp không mà chẳng tác chúng. Bạch Thế Tôn! Vì sao các Bồ-tát Ma-ha-tát nên quán pháp không mà chẳng tác chúng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi quán pháp không, trước khởi nghĩ này: Ta nên quán pháp các tướng đều không, chẳng nên tác chúng. Ta vì học nên quán các pháp không, chẳng vì chúng nên quán các pháp không. Nay là khi học, chẳng phải khi chúng.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa vào định vị buộc tâm nơi sở duyên, khi đã vào định chẳng buộc tâm cảnh.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này với khi như thế chẳng lui Bồ thí Ba-la-mật-đa chẳng chúng lậu tận, cho đến chẳng lui Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng chúng lậu tận. Chẳng lui nội không chẳng chúng lậu tận, cho đến chẳng lui vô tánh tự tánh không chẳng chúng lậu tận. Chẳng lui chơn như chẳng chúng lậu tận, cho đến chẳng lui bất tư nghì giới chẳng chúng lậu tận. Chẳng lui khổ thánh đế chẳng chúng lậu tận, chẳng lui tập diệt đạo thánh đế chẳng chúng lậu tận.

Chẳng lui bốn tĩnh lự chẳng chứng lậu tận; chẳng lui bốn vô lượng, bốn vô sắc định chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui tám giải thoát chẳng chứng lậu tận; chẳng lui tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui bốn niệm trụ chẳng chứng lậu tận cho đến chẳng lui tám thánh đạo chi chẳng chứng lậu tận.

Chẳng lui không giải thoát môn chẳng chứng lậu tận; chẳng lui vô tướng, vô nguyện giải thoát môn chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui Tam thừa Bồ-tát thập địa chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui năm nhãn, sáu thần thông chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui Phật mười lực chẳng chứng lậu tận, cho đến chẳng lui mười tám pháp Phật bất cộng chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui tướng hảo chẳng chứng lậu tận.

Chẳng lui pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng chứng lậu tận. Chẳng lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chẳng chứng lậu tận. Vì có sao?

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên vi diệu đại trí như thế, khéo trụ pháp không và tất cả

thứ Bồ-đề phân pháp, thường khởi nghĩ này: Nay thời nên học chẳng nên tác chứng.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, hằng khởi nghĩ này: Ta đối Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối nội không cho đến vô tánh tự tánh không, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối chơn như cho đến bất tư nghì giới, nay thời nên học chẳng nên tác chứng.

Ta đối khổ tập diệt đạo thánh đế, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối bốn tĩh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối tám giải thoát cho đến mười biến xứ, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, nay thời nên học chẳng nên tác chứng.

Ta đối Tam thừa Bồ-tát thập địa, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối năm nhãn, sáu thần thông, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối Phật mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối tướng hảo nay thời nên học chẳng nên tác chứng.

Ta đối pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta đối chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nay thời nên học chẳng nên tác chứng. Ta nay vì học Nhất thiết trí trí, nên học quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề khiến khéo léo, chẳng nên tác chứng.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu nên tập gần không, nên an trụ không, nên tu hành Không tam-ma-địa, mà đối thật tế chẳng nên tác chứng. Nên tập gần Vô tướng, nên an trụ vô tướng, nên tu hành Vô tướng tam-ma-địa mà đối thật tế chẳng nên tác chứng. Nên tập gần vô nguyện, nên an trụ vô nguyện, nên tu hành Vô nguyện tam-ma-địa mà đối thật tế chẳng nên tác chứng.

Nên tập gần bốn niệm trụ, nên an trụ bốn niệm trụ, nên tu hành bốn niệm trụ mà đối thật tế chẳng nên tác chứng. Nên tập gần bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi, nên an trụ bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi, nên tu hành bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi, mà đối thật tế chẳng nên tác chứng.

Như vậy cho đến nên tập gần Phật mười lực, nên phát tới Phật mười lực, nên tu hành Phật mười lực, mà đối thật tế chẳng nên tác chứng. Nên tập gần bốn vô sở úy cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, nên phát tới bốn vô sở úy cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, nên tu hành bốn vô sở úy cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, mà đối thật tế chẳng nên tác chứng.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này dù tập gần không, vô tướng, vô nguyện, cũng an trụ không, vô tướng, vô nguyện, cũng tu hành Không, Vô tướng, Vô nguyện tam ma địa, mà chẳng chứng quả Dự lưu cho đến chẳng chứng Độc giác Bồ-đề. Dù tập gần bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, cũng an trụ bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, cũng tu hành bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi mà chẳng chứng quả Dự lưu cho đến chẳng chứng Độc giác Bồ-đề. Do nhân duyên đây chẳng đọa Thanh Văn và bậc Độc giác, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Như có tráng sĩ hình mạo đoan nghiêm oai mãnh mạnh mẽ, ai thấy vui mừng, đủ thán trọng đầy, quyến thuộc thanh tịnh. Với các binh pháp học đến rốt ráo, giỏi cầm khí trượng, vững vàng chẳng lay; sáu mươi bốn nghề năng, mười tám minh sử, tất cả kỹ thuật không môn nào

chẳng tuyệt giỏi. Chúng nhân ngóng tròn thảy đều kính phục. Vì giỏi sự nghiệp nên thi công ít mà được lợi nhiều. Do đấy các người cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen không lúc tạm rời. Kia với bấy giờ bội tặng mừng nhảy, đối các quyền thuộc mà tự mừng thầm.

Vì có nhân duyên nên phải đem cha mẹ, vợ con quyền thuộc đi tới phương khác, giữa đường trải qua đồng nội hiểm nạn. Trong ấy có nhiều ác thú giặc cướp oan gia tiềm phục, các việc đáng sợ, quyền thuộc lớn nhỏ không ai chẳng kinh hoàng. Người ấy tự ý nhiều các kỹ thuật, oai mãnh mạnh mẽ, thân ý thơ thới, an ủi cha mẹ và các quyền thuộc rằng chớ có lo sợ, tất khiến không khổ. Người kia nơi ấy dùng thuật giỏi tuyệt đem các quyền thuộc đến chỗ yên ổn, đã khỏi nguy nạn, vui mừng hưởng lạc. Nhưng tráng sĩ kia đối ác thú oán tặc giữa đồng nội không ý gia hại. Sở dĩ vì sao? Vì tự cậy oai mãnh đủ các kỹ thuật không sợ gì vậy.

Thiện Hiện! Phải biết các Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như vậy. Thương các loại hữu tình khổ sanh tử, phát tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khắp duyên hữu tình phát tâm đồng hành bốn vô lượng, trụ bốn vô lượng, mạnh mẽ tu tập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa khiến mau viên mãn.

Bồ-tát Ma-ha-tát này đối sáu thứ Ba-la-mật-đa đây chưa viên mãn, vì muốn tu học Nhất thiết trí trí chẳng chứng lậu tận. Tuy trụ không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn mà chẳng theo thể lực kia mà chuyển, cũng chẳng bị kia làm chướng dẫn cướp. Đối giải thoát môn cũng chẳng tác chứng, bởi chẳng tác chứng nên chẳng đọa Thanh Văn và bậc Độc giác, tất tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Như chim kiên xí bay bổng hư không, tự tại liệng quanh lâu chẳng rơi xuống. Tuy nương không bay mà chẳng dựa không, cũng chẳng bị hư không làm câu ngại.

Thiện Hiện! Phải biết các Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như vậy. Tuy đối không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn hằng thường tập gần an trụ tu hành mà với trong ấy năng chẳng tác chứng. Bởi chẳng tác chứng nên chẳng đọa Thanh Văn và bậc Độc giác. Tu Phật mười lục, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng; pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả; đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn; nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí và vô lượng vô biên Phật pháp khác. Nếu chưa viên mãn, trọn chẳng nương không, vô tướng, vô nguyện ba tam-ma-địa mà chứng lậu tận.

Thiện Hiện! Như có trảng phu giỏi thạo nghề bắn, muốn trở tài mình ngửa bắn hư không. Muốn khiến tên trong không chẳng rơi đất, lại đem tên sau bắn đuôi tên trước. Như vậy tiếp luôn qua nhiều thời gian, tên tên nối nhau chẳng cho rơi xuống. Nếu muốn cho rơi tức ngừng tên sau, bấy giờ các tên mới rơi xuống lẹ.

Thiện Hiện! Phải biết các Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như vậy, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu phương tiện khéo léo được nhiếp thọ vậy. Cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nhân hành thiện căn chưa được thành thực, quyết chẳng giữa đường chứng nơi thật tế. Nếu khi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nhân hành thiện căn tất cả thành thực, bấy giờ Bồ-tát mới chứng thật tế là được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu đều nên quan sát thật kỹ như thế, như trước đã thuyết thật tướng các pháp.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát rất là hiếm có, năng làm việc khó. Tuy học các pháp chơn như, pháp giới, pháp tánh, thật tế; tuy học các pháp đều rốt ráo không cho đến tự tướng không; tuy học khổ

tập diệt đạo thánh đế; tuy học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi; tuy học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn mà giữa đường chẳng rời Thanh Văn và bậc Độc giác, lui mất Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối các hữu tình thề rằng chẳng bỏ nên đã khởi nguyện này: Nếu các hữu tình chưa được giải thoát, ta trọn chẳng bỏ đã khởi gia hạnh.

Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nguyện lực thù thắng thường khởi nghĩ này: Tất cả hữu tình nếu chưa giải thoát ta trọn chẳng bỏ. Do vì khởi tâm rộng lớn như thế, nên ở giữa đường tất chẳng lui rời.

Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát hằng khởi nghĩ này: Ta chẳng nên bỏ tất cả hữu tình tất khiến giải thoát. Nhưng các hữu tình hành pháp bất chính, ta vì độ kia nên thường dẫn phát vắng lặng không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Tuy thường dẫn phát mà chẳng lấy chứng.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên sức phương tiện khéo léo, nên dù hằng hiện khởi ba môn giải thoát mà ở trung gian chẳng chứng thật tế. Cho đến chưa được Nhất thiết trí trí, cần được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề mới lấy chứng.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối chỗ thăm sâu thường muốn quán sát, là muốn quán sát nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán vô tán không, bốn tánh không, tự cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không. Cũng muốn quán sát bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi và không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn thấy đều tự tướng không.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khởi quán đây rồi sanh nghĩ như vậy: Các loại hữu tình bởi sức bạn ác, ở trong đêm dài khởi tướng chấp ngã, tướng chấp hữu tình, cho đến tướng chấp tri giả, kiến giả. Bởi tướng chấp đây hành hữu sở đắc, trôi lăn sanh tử chịu nhiều thứ khổ. Vì dứt hữu tình tướng chấp như thế, nên tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vì các hữu tình thuyết pháp thâm diệu khiến dứt tướng chấp là khổ sanh tử.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này bảy giờ tuy học không giải thoát môn mà chẳng nương đây chứng nơi thực tế. Tuy học vô tướng, vô nguyện giải thoát môn mà chẳng nương đây chứng nơi thực tế. Vì đối thực tế chẳng lấy chứng nên chẳng rơi quả

Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, cũng lại chẳng rơi Độc giác Bồ-đề.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ nghĩ hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế, trọn nên căn lành chẳng chứng thật tế. Tuy đối thật tế chẳng liền tác chứng mà chẳng lui mất bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Cũng chẳng lui mất bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Cũng chẳng lui mất tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ.

Cũng chẳng lui mất không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Cũng chẳng lui mất nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Cũng chẳng lui mất chơn như cho đến bất tư nghì giới. Cũng chẳng lui mất khổ tập diệt đạo thánh đế. Cũng chẳng lui mất Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Cũng chẳng lui mất đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Cũng chẳng lui mất năm nhãn, sáu thần thông.

Cũng chẳng lui mất Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Cũng chẳng lui mất pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Cũng chẳng lui mất nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Cũng chẳng lui mất vô lượng vô biên các Phật pháp khác.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này bảy giờ trọn nên tất cả Bồ-đề phần pháp, cho đến chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề với các công đức trọn chẳng suy giảm.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu được phương tiện khéo léo nhiếp thọ, nên với trong mỗi niệm bạch pháp tăng thêm, các căn bén lướt, vượt khỏi tất cả Thanh Văn, Độc giác.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát thường khởi nghĩ này: Các loại hữu tình ở trong đêm dài, bị các bạn ác nhiếp thọ, nên tâm nó thường hành ba thứ bốn điên đảo là: thường tưởng đảo, tâm đảo, kiến đảo; hoặc lạc tưởng đảo, tâm đảo, kiến đảo; hoặc ngã tưởng đảo, tâm đảo, kiến đảo; hoặc tịnh tưởng đảo, tâm đảo, kiến đảo. Ta vì các loại hữu tình như thế, nên tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Khi chứng được Vô thượng Chánh đẳng giác, vì các hữu tình thuyết pháp vô đảo là: thuyết sanh tử vô thường, vô lạc, vô ngã, vô tịnh; duy có Niết-bàn vắng lặng màu nhiệm đầy đủ các thứ Thường Lạc Ngã Tịnh chơn thật công đức.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên nghĩ đây, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu

được phương tiện khéo léo nhiếp thọ, nên đối Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng và vô lượng vô biên Phật pháp khác, nếu chưa viên mãn quyết chẳng chứng vào Như Lai thắng định.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này bảy giờ tuy học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, vào ra tự tại mà đối thật tế chưa liền tác chứng. Cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nhân hạnh công đức chưa khéo viên mãn chẳng chứng thật tế và các công đức. Nếu khi được Vô thượng Chánh đẳng giác mới nên chứng được các thật tế đây.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này bảy giờ tuy đối các công đức khác tu chưa viên mãn, mà đối Vô nguyện tam-ma-địa môn tu đã viên mãn.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát thường khởi nghĩ này: Các loại hữu tình ở trong đêm dài vì bị các bạn ác nhiếp thọ, nên hành hữu sở đắc, là chấp có ngã, hoặc chấp hữu tình cho đến chấp có tri giả, kiến giả.

Hoặc chấp có sắc thọ tướng hành thức. Hoặc chấp có nhãn xứ cho đến ý xứ. Hoặc chấp có sắc xứ cho đến pháp xứ. Hoặc chấp có nhãn giới cho đến ý giới. Hoặc chấp có sắc giới cho đến pháp giới. Hoặc chấp có nhãn thức giới cho đến ý thức giới. Hoặc

chấp có nhãn xúc có đến ý xúc. Hoặc chấp có nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ.

Hoặc chấp có địa giới cho đến thức giới. Hoặc chấp có vô minh cho đến lão tử. Hoặc chấp có mười thiện nghiệp đạo. Hoặc chấp có bốn tinh lự, hoặc chấp có bốn vô lượng, hoặc chấp có bốn vô sắc định. Hoặc chấp có bốn nhiếp sự.

Ta vì các loại hữu tình như thế nên tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Khi chứng được Vô thượng Chánh đẳng giác, khiến các hữu tình dứt hẳn chấp sở hữu đắc như thế.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên nghĩ đây, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu được phương tiện khéo léo nhiếp thọ, nên đối Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng và vô lượng vô biên Phật pháp khác nếu chưa viên mãn, quyết chẳng chứng vào Như Lai thắng định.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này bấy giờ tuy học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, vào ra tự tại, mà đối thật tế chưa liền tác chứng. Cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nhân hạnh công đức chưa khéo viên mãn chẳng chứng thật tế và các

công đức. Nếu khi được Vô thượng Chánh đẳng giác mới nên chứng được các thật tế đây.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này bấy giờ tuy đối các công đức khác tu chưa viên mãn, mà chỉ đối Không tam-ma-địa môn tu đã viên mãn.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát thường khởi nghĩ này: Các loại hữu tình ở trong đêm dài đã bị các bạn ác nhiếp thọ nên thường hành các tướng là chấp nam tướng, hoặc chấp nữ tướng, hoặc chấp sắc tướng, hoặc chấp thanh tướng, hoặc chấp hương tướng, hoặc chấp vị tướng, hoặc chấp xúc tướng, hoặc chấp pháp tướng, hoặc lại với trong ấy chấp các tướng khác. Ta vì các loại hữu tình như thế, nên tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Khi chứng được Vô thượng Chánh đẳng giác, khiến các hữu tình dứt hẳn chấp đắm các tướng như thế.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên nghĩ đây, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu được phương tiện khéo léo nhiếp thọ, nên đối Phật mười lực bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng và vô lượng vô biên Phật pháp khác nếu chưa viên mãn, quyết chẳng chứng vào Như Lai thắng định.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này bấy giờ tuy học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, vào

ra tự tại mà đối thật tế chưa liền tác chứng. Cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nhân hạnh công đức chưa khéo viên mãn chẳng chứng thật tế và các công đức. Nếu khi được Vô thượng Chánh đẳng giác mới nên chứng được các thật tế đây.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này bấy giờ tuy đối các công đức khác tu chưa viên mãn, mà đối Vô tướng tam-ma-địa môn tu đã viên mãn.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đã khéo tu học Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Đã khéo an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Đã khéo an trụ chơn như cho đến bất tư nghì giới. Đã khéo an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế.

Đã khéo tu học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Đã khéo tu học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Đã khéo tu học bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Đã khéo tu học tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Đã khéo tu học sở hành thập địa. Đã khéo tu học đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Đã khéo tu học năm nhãn, sáu thần thông.

Đã khéo tu học Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Đã khéo tu học pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Đã khéo tu học nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Đã khéo

**tu học tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Đã khéo tu học
chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.**

**Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên
công đức trí huệ như thế. Nếu đối sanh tử phát khởi
tướng vui, hoặc nói có vui, hoặc đối ba cõi an trụ
chấp đắm, chắc không lẽ ấy.**

**Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đã
khéo tu hành Bồ-đề phần pháp, tất cả Như Lai Ứng
Chánh Đẳng Giác và chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát lẽ
nên hỏi thử: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô
thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sao là tu học Bồ-đề phần
pháp mà chẳng chứng không, vô tướng, vô nguyện,
vô sanh vô diệt, vô tác vô vi, vô tánh thật tế. Bởi
chẳng chứng nên chẳng được quả Dự lưu, Nhất lai,
Bát hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề mà siêng tu học
Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu thường không sở
chấp?**

**Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi được hỏi
đây, nếu đáp lại rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn
chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chỉ nên suy
nghĩ không, vô tướng, vô nguyện, vô sanh vô diệt,
vô tác vô vi, vô tánh thật tế và tất cả Bồ-đề phần
pháp khác, chẳng nên tu học.**

**Thiện Hiện! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này
chưa nhờ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trao cho**

ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vì có sao? Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được khai thị ký biệt rõ ràng pháp tướng tu học của Bồ-tát Ma-ha-tát trụ bậc Bất thối chuyển.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi được hỏi đây, nếu đáp lời này: Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chúng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nên chính suy nghĩ không, vô tướng, vô nguyện, vô sanh vô diệt, vô tác vô vi, vô tánh thật tế và tất cả Bồ-đề phần pháp khác; cũng nên phương tiện như trước đã nói, khéo léo tu học mà chẳng tác chúng. Thiện Hiện! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được nhờ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trao cho ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vì có sao? Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được khai thị ký biệt rõ ràng pháp tướng tu học của Bồ-tát Ma-ha-tát trụ bậc Bất thối chuyển.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chưa được khai thị ký biệt rõ ràng pháp tướng tu học của Bồ-tát Ma-ha-tát trụ bậc Bất thối chuyển, phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa khéo tu học sáu Ba-la-mật-đa và tất cả Bồ-đề phần pháp khác, chưa vào bậc Bạc địa, chưa như các Bồ-tát Ma-ha-tát trụ bậc Bất thối chuyển khai thị ký biệt rõ ràng tướng an trụ Bất thối chuyển.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đã được khai thị ký biệt rõ ràng pháp tướng tu học của Bồ-tát Ma-ha-tát trụ bậc Bất thối chuyển, phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này đã khéo tu học sáu Ba-la-mật-đa và tất cả Bồ-đề phần pháp khác, đã vào bậc Bạc địa, đã như các Bồ-tát Ma-ha-tát khác trụ bậc Bất thối chuyển khai thị ký biệt rõ ràng tướng an trụ Bất thối chuyển.

Bấy giờ, Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vả có Bồ-tát Ma-ha-tát chưa được Bất thối chuyển năng khởi như thật đáp như thế chăng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tuy chưa được Bất thối chuyển, mà năng đối đây khởi đáp như thật.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy chưa được Bất thối chuyển mà năng tu học sáu Ba-la-mật-đa và tất cả Bồ-đề phần pháp khác, đã được thành thực giác huệ bén lướt, hoặc nghe chẳng nghe năng như thật đáp như Bồ-tát Ma-ha-tát Bất thối chuyển.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Có nhiều Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, có ít năng như thật đáp như Bồ-tát Ma-ha-tát bậc Bất thối chuyển, bậc đã khéo tu tập, bậc chưa khéo tu tập mà an trụ vậy?

Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Vì có sao? Thiện Hiện! Ít có Bồ-tát Ma-ha-tát được nhận ký bạc Bất thối chuyển huệ vi diệu như thế. Nếu có kẻ được nhận ký như thế, đều năng đối đáp khởi như thật đáp.

Thiện Hiện! Nếu kẻ năng đối đáp như thật đáp, phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này căn lành sáng bén, trí huệ sâu rộng, thế gian trời, người, a-tổ-lạc thấy chẳng dẫn cướp được.

HỘI THỨ HAI

Phẩm TẶNG THƯỢNG MẠN Thứ 60 - 1

Bảy giờ, Phật bảo cụ thọ Thiện Hiện: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát, cho đến trong mộng cũng chẳng ưa muốn ngợi khen Thanh Văn và bậc Độc giác. Đối pháp tam giới cũng chẳng khởi tâm ưa muốn ngợi khen. Thường quán các pháp như mộng, như vang, như tượng, như huyễn, như ánh nắng, như bóng sáng, như việc biến hóa, như thành tầm hương; dù quán sát như thế mà chẳng chứng thật tế. Phải biết Bồ-tát này có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát mộng thấy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác có vô số lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức chúng cung kính vây quanh mà vì thuyết pháp. Đã nghe pháp rồi, khéo hiểu nghĩa thú. Đã hiểu nghĩa thú rồi, tinh tiến tu hành pháp tùy, pháp hành và hòa kính hành cùng tùy pháp hành. Phải biết Bồ-tát này có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát mộng thấy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đủ ba mươi hai tướng Đại trượng phu, tám mươi tùy hảo viên mãn trang nghiêm, thường quang một tâm soi

sáng chung quanh; cùng vô lượng chúng bay vọt hư không, hiện đại thần thông, thuyết Chánh pháp yếu; hóa làm hóa sự khiến qua phương khác vô biên cõi Phật thi các Phật sự. Phải biết Bồ-tát này có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát mộng thấy cuồng tặc phá hoại thôn thành; hoặc thấy lửa khởi đốt cháy xóm làng, hoặc thấy sư tử hổ lang thú dữ, rắn độc rít ác muốn đến hại thân; hoặc thấy oan gia muốn chém nơi đầu, hoặc thấy cha mẹ anh em chị em vợ con bạn thân sắp đến mạng chung; hoặc thấy tự thân lạnh nóng, đói khát và những việc khổ khác làm bức não. Thấy việc đáng sợ hãi như thế thấy, chẳng kinh chẳng sợ cũng chẳng buồn rầu. Từ mộng tỉnh rồi, tác suy nghĩ được: Tam giới phi chơn đều như mộng thấy. Khi Ta chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sẽ vì hữu tình thuyết pháp tam giới tất cả hư dối đều như cảnh mộng, khiến các hữu tình chẳng sanh chấp trước. Phải biết Bồ-tát này có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát cho đến trong mộng thấy có địa ngục, bàng sanh, quỷ giới các loại hữu tình, bèn khởi nghĩ này: Ta phải tinh siêng tu hạnh Bồ-tát mau tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta không có danh địa

ngục, bàng sanh, quỷ giới ác thú. Từ mộng tỉnh rồi, cũng khởi nghĩ đây.

Thiện Hiện! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này khi sẽ làm Phật, trong cõi Phật kia định không ác thú. Sở dĩ vì sao? Hoặc mộng, hoặc giác, các pháp không hai, không hai phần vậy. Phải biết Bồ-tát này có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trong mộng thấy lửa cháy địa ngục thấy các loại hữu tình; hoặc lại thấy cháy thành ấp xóm làng, bèn phát thệ nguyện: Nếu ta đã nhận ký Bất thối chuyển sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nguyện lửa dữ đây tức thì tắt gấp, biến thành mát mẻ.

Nếu Bồ-tát này tác nguyện đây rồi, lửa thấy trong mộng tức thì tắt lẹ. Phải biết đã được ký Bất thối chuyển. Nếu Bồ-tát này tác nguyện đây rồi mà lửa trong mộng chẳng tắt gấp, phải biết chưa được ký Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi giác hiện thấy lửa dữ bùng khởi đốt các thành ấp hoặc đốt xóm làng, bèn khởi nghĩ này: Ta ở trong mộng hoặc ở lúc tỉnh, từng thấy tự có tướng Bất thối chuyển, chưa sát thật hư. Nếu ta đã thấy là thật có ấy, nguyện lửa dữ đây tức thì tắt gấp, biến thành mát mẻ.

Nếu Bồ-tát đây tác thệ nguyện này phát lời chắc thật, lửa dữ bấy giờ tức thì tắt lẹ, phải biết đã được ký Bất thối chuyển. Nếu Bồ-tát đây tác thệ nguyện này phát lời chắc thật, lửa chẳng tắt liền, phải biết chưa được ký Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi giác thấy lửa cháy các thành ấp hoặc cháy xóm làng, bèn khởi nghĩ này: Ta ở trong mộng hoặc ở lúc tỉnh, từng thấy tự có tướng Bất thối chuyển. Nếu ta đã thấy định là thật có, tắt được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nguyện lửa dữ đây tức thì tắt gấp, biến thành mát mẻ. Bồ-tát Ma-ha-tát này phát lời thệ nguyện đây chắc thật rồi, bấy giờ lửa dữ chẳng vì tắt lẹ, đốt cháy một nhà, vượt bỏ một nhà, lại đốt một nhà; hoặc đốt một xóm, vượt bỏ một xóm, lại đốt xóm nữa. Lửa như thế lửa ấy mới tắt.

Bồ-tát Ma-ha-tát này nên tự biết rõ quyết định đã được ký Bất thối chuyển. Nhưng những thứ bị cháy ấy, bởi hữu tình kia đã tạo tác tăng trưởng nghiệp phá hoại Chánh pháp. Kia khởi nghiệp đây, trước đọa ác thú trong vô lượng kiếp chịu quả khổ chính, nay sanh nhân thú chịu dư ương kia. Hoặc do nghiệp đây sẽ đọa ác thú trải vô lượng kiếp chịu quả khổ chính, nay ở nhân thú trước hiện chính tai ương.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nương trước đã nói các thứ nhân duyên biết là Bồ-tát Ma-ha-tát Bất thối chuyển, còn có trọn nên các hành trạng tướng khác biết là Bồ-tát Ma-ha-tát Bất thối chuyển. Ta sẽ vì người phân biệt giải nói, người nên lắng nghe rất khéo suy nghĩ.

Thiện Hiện thưa rằng: Cúi xin vì nói.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát thấy có nam tử hoặc có nữ nhân hiện bị phi nhân ám bắt chịu các khổ não, chẳng nói khởi được, bèn khởi nghĩ này: “Nếu các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác biết tôi đã được ý muốn thanh tịnh, trao tôi ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu tôi lâu phát tác ý thanh tịnh cầu chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, xa lìa tác ý Thanh Văn Độc giác, chẳng đem tác ý Thanh Văn Độc giác cầu chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu đời sau tôi chắc được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cùng đời vị lai lợi ích an vui các loại hữu tình. Nếu mười phương cõi hiện tại thật có vô lượng Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thuyết vi diệu pháp lợi ích hữu tình, các đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác kia không chỗ chẳng thấy, không chỗ chẳng biết, không chỗ chẳng hiểu, không chỗ chẳng chứng, hiện biết thấy giác tất cả hữu tình ý muốn sai khác; xin đủ soi xét chỗ nghĩ tâm tôi là lời chắc thật. Nếu tôi thật năng tu hạnh Bồ-tát, chắc được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề,

cứu vớt hữu tình khổ sanh tử ấy, nguyện nam tử này hoặc nữ nhân đây chẳng bị phi nhân làm rối khổ, kia theo lời tôi tức tốc bỏ đi”.

Bồ-tát Ma-ha-tát này khi khởi lời đây, nếu phi nhân kia chẳng vì bỏ đi, phải biết chưa được ký Bất thối chuyển. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi khởi lời đây, nếu phi nhân kia tức tốc bỏ đi, phải biết đã được ký Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát chưa khéo tu học Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chưa khéo an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Chưa khéo an trụ chơn như cho đến bất tư nghì giới. Chưa khéo an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế. Chưa khéo tu học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Chưa khéo tu học bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Chưa khéo tu học tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Chưa khéo tu học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Chưa khéo tu học đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Chưa vào Bồ-tát chánh tánh ly sanh. Chưa đủ tu tập tất cả Phật pháp, xa lìa Bồ-tát phương tiện khéo léo. Chưa khởi bị ác ma làm rối loạn, đối các ma sự chưa năng giác biết. Chẳng tự độ lượng căn lành nhiều ít, học các Bồ-tát phát lời chắc thật, bèn bị ác ma dối gạt.

Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy có nam tử hoặc có nữ nhân hiện bị phi nhân ám bắt chịu các khổ não, chẳng xa khỏi được, liền bèn khinh vọi phát lời thành thật rằng: Nếu tôi đã từ quá khứ chư Phật được nhận ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thời cho nam tử này hoặc nữ nhân đây chẳng bị phi nhân làm rối hại. Kia theo lời tôi phải mau bỏ đi.

Bồ-tát Ma-ha-tát này khởi lời đây rồi, bấy giờ ác ma muốn dối gạt, nên liền bèn xua đuổi phi nhân khiến đi. Sở dĩ vì sao? Vì thế lực ác ma thắng hơn phi nhân kia. Vậy nên phi nhân chịu ma giáo sắc tức tốc bỏ đi.

Bồ-tát Ma-ha-tát thấy việc đây rồi, vui mừng nhảy nhót, khởi nghĩ này rằng: Phi nhân nay bỏ là oai lực ta. Sở dĩ vì sao? Phi nhân theo ta đã phát thệ nguyện, tức tốc buông thả nam tử nữ nhân đây, không duyên cớ nào khác.

Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng năng giác biết ác ma đã làm, bảo là sức mình, vọng sanh vui mừng. Cậy đây coi nhẹ các Bồ-tát khác, nói: Ta đã từ quá khứ chư Phật được nhận ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sở phát thệ nguyện đều chẳng luống uổng. Các người chưa nhờ chư Phật trao ký, chẳng nên học ta phát lời thành thật, giả sử có cầu mong tất luống không kết quả.

Bồ-tát Ma-ha-tát này khinh chê mắng hủy các Bồ-tát, nên vọng ý chút giới dối các công đức sanh trưởng lắm nhiều thứ tăng thượng mạn, nên xa lìa Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Bồ-tát Ma-ha-tát này vì không sức phương tiện khéo léo, nên sanh trưởng nhiều loại tăng thượng mạn, nên khinh dễ hủy mắng các Bồ-tát vậy, dù siêng tinh tiến mà rơi Thanh Văn hoặc bậc Độc giác.

Bồ-tát Ma-ha-tát này vì bậc phước đức, nên sở tác thiện nghiệp, phát lời thành thật đều khởi ma sự. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng năng gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen các thiện tri thức, chẳng năng thỉnh hỏi các Bồ-tát được tướng Bất thối chuyển, chẳng năng chịu hỏi sở tác sự nghiệp của các ác ma quân. Do đây bị ma buộc lại càng bền chắc hơn. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa lâu tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Cho đến vì xa lìa phương tiện khéo léo, nên bị ác ma làm dối gạt.

Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát cần khéo giác biết việc các ác ma, chẳng nên vọng khởi tâm tăng thượng mạn, lui mất sở cầu Vô thượng Phật quả.